

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a este de 2 ori: Miercuri si Duminec'a, Fieca una data pe septimana. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/2 5 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s'au 40 doidecari, or 8 galbini mon. sunatoria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s'au mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiscare publicare. Fara depunerea acestui prstiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 71.

Brasiovu, 14/2 Septembrie 1864.

Anulu XXVII.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Dela diet'a Transilvaniei.

Siedinti'a din 5 Sept. Dep. Samuele Toth representantulu opid. Kolosiu intre dese „eljen“ si „se-traiésca“ ale casei depuse apromisiunea. Se cetesce dechiararea lui Franciscu Jáanky primariului comunei Rosia, cumca plansórea mai multoru locuitori de acolo in contr'a nelegiuitei constituirii a comitetului de alegeri din comun'a aceea e netemeinica. Se mai cetesce si petitiunea Rosnovului, com. lenga Brasiovu, care inca 'si cere propriu deputatu. Se dede la comisiune.

La ordinea dilei e desbaterea speciala in obiectulu urbarialitatei, si asupr'a titlului vorbira 12 deputati, si in finea fineloru totu se primi dupa tectstulu comisiunei. — La § 1 facu Schuler-Libloy una propunere modificatore in tectsturea comisiunei cu adausu, ca capitalulu de rescumparare se se póta depura si in anuitati corespondiátore de amortisatiune. Se spriginésce de steng'a, inse presiedintele amana siedinti'a pe 7 Sept.

In siedinti'a din 7 Sept. cu tóte, ca tienu vre o 4 óre totusi numai un'a alinea a § 1 se potu resolvi din cauza, ca unii propuitori erau de opiniune, cumca diet'a póte aduce conclusa si asupr'a determinatiuniloru materiale ale patentei urbariale, ceea ce atatu presiedintele, catu si refer. comisiunei si aparatoriulu regimului o combatu. Dupa propunerea lui Schuler-Libloy, dep. Gaetanu vre, ca una parte a capital. de rescumparare se se depurese din fondulu tieriei, pe candu proiectulu regimului lasa sarcin'a acést'a numai pe cei ce vreu a se rescumpara. Steng'a ad. romanii spriginira de ajunsu acést'a propunere, inse Thiemann o combate, dicundu, ca astufeliu tier'a s'ar'ingrauiá cu noue sarcine preste cele mari de acum. (In fapta inse usiuranduse poporulu, tier'a, care sta din poporu, inca se usiurésa). Vajda 'si da parerea, ca prin obligatiuni garantate de statu intr'una suma, de unadata, s'aru face mai mare servitiu proprietariloru de pamentu, si acést'a modalitate de rescumparare aru fi mai practica, ca-ci ratele impreuna cu interesele aru fi a se redica impreuna cu contributiunea, si regimulu aru ave numai se de creditulu. Curialistii s'aru poté usiura liberanduse de tóte aruncaturile contributiunei, pana candu tiene obligatiunea loru facia cu fostii domni.

V.-pres. Alduleanu resfrange tóte acestea propusetiuni si e de parere, ca diet'a nu e indreptatita a face schimbari in determinatiunile materiale ale patentei urbariale, pe bas'a careia s'a ecsecutatu rescumpararea pamentului in tier'a acést'a, care de e si octroita, totusi e lege, dupa cum e si diplom'a si patent'a din 20 Fauru, ale caroru ecsistintia dupa dreptu nime nu o mai póte pone suptu intrebare. Se róga de deputati a nu mai face propuneri neecsecutabile, ca numai catu ingrauiasa pertractarile, fara ca se sucrésca poporulu vre-unu folosu de aici. E de credintia, ca pertractarea propuneriloru dlui Ratiu va dá dietei ocaseiunea de a face ceva pentru interesele poporimeiserace. La proiectulu acestu de lege s'a luat in consideratiune nepotinti'a curialistiloru de a solve cu a-

ceea, ca rescumpararea se face in 40 de rate si in 20 de ani si recomanda primirea proiectului regimului.

Dn. reg. Domzsa propune, ca sum'a rescumpararei, ce suie peste 200 fl. se se platésca in 10 ani séu 20 de rate ér' in cele mai mici in 5 ani. Nu afla inse spriginire. Mai vorbira Schuler-Libloy, si apar. regim. in contr'a propunerei lui Gaetanu si asia se primi in urma propunerea comisiunei cu majoritate de voturi, care suna asia: § I „Capitalulu de rescumparare, mediulocitu in intielesulu, determinatiuniloru patentei imper. din 21 Ianu 1854 F. L. 151 pentru prestatiele rescumparabile, este a se depura prin cei indatoriti dimpreuna cu interesele de 5% in 40 de rate egale semestrale decursive, déca nu s'a facutu cumva despre acést'a vre-una álta invoie intre persónele indatorite si cele indreptatite.“ Cu acestea siedinti'a s'a incheiatu si s'a anuntiatu pe 9 Septembrie continuarea.

Siedinti'a din 9 Sept. Se cetescu petitiunile com. Hadareu, Chetia si Grindu spre a se incorpora in cerculu Ludosiului, municip. Reginului, se concrede comis. p. impart. tieriei. Se trece la desbatere asupr'a § 1 alinea 2. Dn. Vaida face propunerea: „In favórea proprietariloru indreptatiti se voru emite obligatiuni a-lodiale pentru desarcinarea pamentului, sunatorie despre capitalulu de rescumperare si asecurate prin creditulu tieriei si prin pamentulu, care insusi va servi ca ipoteca,“ adaugundu, ca aceste oblig. celu multu in 25 de ani se voru descumpera prin sortire anualala prin sume de amortisatiune, care le voru plati obligatii la c. r. oficie contributionali, candu apoi pamentulu desarcinatu nu va mai servi ca ipoteca. Plecker e contr'a acestei propuneri. C. Schmidt si Alduleanu asemené. A. Bohatielu spriginésce propunerea lui Vajda. Rusu se dechiaru pentru propunerea comisiunei, ca-ci altufeliu nu e de acceptatu vre-unu folosu practicu din acést'a lege, fiendu-ca platirea deadreptulu la domni e impreunata cu mari grautati. Moga propune ca indatoritii se duca ratele in cas'a comunala si cei indreptatiti se le redice de acolo pe lenga cuientantii libere de timbru. G. Manu in casu, candu tectstulu comisiunei nu s'aru primi, face propunerea eventuala, ca alinea a 2-a se sune, ca ratele se potu plati deadreptulu la indreptatiti séu la perceptoratu c. r., unde platescu si contributiunea, de unde indreptatitii le redica pe lenga cuientantii libere.“ La votisare remanu tóte propunerile pe diosu si se primesce a regimului. (Vedi proiectulu regimului in Nr. Gaz. 93—94 din an. 1863) ad. „Cei ce sunt obligati au de a plati ratele acestea deadreptulu celoru indreptatiti.“ Alinea a 3-a din §-lu I se primesce fara desbatere. La alinea a 4-a face Schuler-Libloy propunerea, ca sum'a de rescumparare, care trebe se o depurese obligatii, se nu sue neci decum peste 40% a venitulu curatu capitalisatu pentru obiectulu rescumparabilu, mediulocitu dupa provisoriulu contributiunei de pamentu; ce ar' trece preste 40% se se depurese pe calea ajutorintiei municipale prin cerculu si comunele respective, dupa liber'a loru decidere. Gaetanu spriginésce acést'a propunere substituindu in locu de cercu si comune „prin tier'a.“ C. Schmidt propune stergerea alinei si la

votizare se primesce dupa reportulu comisiei, ad. asia: „Sum'a de rescomparare neci unadata se nu tréca peste venitul curatu capitalisatu alu obiectului rescomparaveru mediulocitu dupa provisoriuu contributiunei de pamentu.“ Siedinti'a se incheia si luni in 12 e semnalisata urmatóri'a siedinti'a.

Cuventarea dlui regalistu Domsza

despre trebile urbariale, in 8 Iuliu 1864.

Obiectulu, care sta sub pertractare, adeca regularea si stabilirea posesiunei, precum a fostiloru domni pamentesci, asia si a fostiloru coloni si incuilini, e cu multu mai momentosu si cu mai multe dificultati impreunatu de catu, cá se putemu trece numai asia de usioru peste elu. — Si pentru-ce sunt obiectele urbariale cu atatea dificultati conjuncte? — Pentru aceea, dloru, pentru-ca referintiele dloru pamentesci si ale fostiloru iobagi séu coloni si incuilini prin neci o lege nu au fostu pe deplinu regulate, neci prin legile Verböcziane, neci aprobatali, neci prin punctele regulative dela anulu 1769, si neci prin urbariuu din an. 1847. — Si acésta au fostu caus'a, inalta casa! din care s'a intemplantu, acea circumstantia, care o au adusu dn. antevorbitoriu Puscariu despre tribunalulu urbariale dela Orastia si despre oelu dela M.-O-siorheiu inaiute. — Acést'a au fostu caus'a, din care s'au intemplantu póte si aceea, cumca operatulu acést'a alu comisiei dietali ad hoc nu se afla asia de exactu, cá se póta consulta inalta casa legislativa despre elu, si se póta face pe fundamentulu aceleia decisiuni, care lo astépta poporulu si prin care se fia dorintia aceluia implinita. —

Pentru acea si eu sum de opiniune, cá dupa cum au propusu d. comite sasescu, se se restituie operatulu comisiei spre elaborare de nou. — Déra, cá se nu primimu éra unu operatu póte mai confusiu (ilaritate) imi eu totuodata indrasnela a propune verbaliter: se stabilése inalt'a casa legislativa, cá la elaborarea obiectului acéstui'a seu se tiena comisunea strinsu de principiele, cari suntu stabilite in patent'a urbariale din anulu 1854, séu déca nu se póte tiené strinsu de acelea, fiindu-ca de legile patriei nu se póte tiené, pentru-ca acestea nu sunt in privinti'a acést'a destulu de chiare, se se stabilésa alte principie, dela care se nu'ia fia iertatu comisiei a se departá. —

Dupa principiele, care sunt stabilite in patent'a imperatésca, totu pamentulu, care se tiena de posesiunea nobilitaria, este séu alodiale, seu colonicale, tertium non datur. Pamentulu alodiale remane proprietatea fostiloru domni pamentesci; celu colonicale trece in proprietatea fostiloru coloni. —

Celelalte dispositiuni, cari mai vinu in patent'a urbariale inainte, si cari tractédia de dileri séu incuilini si de ereditatea siculica, totu de principiuu acést'a se tienu; numai rescumperarea séu despagubirea dloru pamentesci póte veni a-ci la intrebare, adeca cum si prin cine se se rescumperu? si dupa-ce modalitate? In privinti'a acést'a cu privire la propunerea dn. deputatu Dr. Ratiu si spre evitarea fiascecarei confusiuni mi eu licentia pe fundamentulu propositiunei regesci a IX a propune: „Cumca patent'a urbariale din anulu 1854 se se iè dela § 1 pana la celu din urma sub pertractare dietale,“ apoi paragrafii, cari se voru aflá exacti si buni, se remana, éra in loculu paragrafiloru, in care trebue se se faca schimbari, se se faca schimbarile cu privire la principiele, care mi amu luat licentia a le aduce despre natura pamentului inainte. —

Asia déra, déca pamentulu nobilitariu nu este de alta natura, de catu séu alodiale séu colonicale, acést'a se póte aserta si despre padui, pasiuni si munti, din care dupa patent'a urbariale au a primi respectivii coloni cate o parte, care li se cuvine dupa prestatiunile loru si dupa usulu de mai inainte. — In catu atinge cestiunea, cá pamentulu se tréca in proprietatea fostiloru incuilini cu despagubirea dela statu, seu cu despagubirea dela ei insisi, despre intrebarea acesta aru trebui stabilitu unu principiu nou, déca voiesce inalt'a casa legislativa a lua sub desbateru meritale propunerea dlui Dr. Ratiu; pentru-ca, dupa opiniunea mea, rescumperarea pamentului alodiale nu cuprinde in sine altu-oeva, de catu cumperarea aceluia dela domni pamentesci cu unu pretiu hotaritu de legislatiune. —

Rescumpararea acést'a inse este o donatiune facuta pe cheltuial'a statului. —

Inse dupa-ce s'a stabilitu, ca pamenturile alodiali remanu proprietatea fostiloru domni pamentesci, eu din parte'mi nu aflu legislatiunea indreptatita a luá pamenturile acestea din

proprietatea domniloru pamentesci si a le strapune fostiloru incuilini, eu aflu a-ci dreptulu de proprietate in adeveru yematu. —

Mai incolo nu aflu dreptu se se despagubésca fostii domni pamentesci, pentru pamentu; ci pentru prestatiunile, care le au primitu dela coloni séu incuilini, fiindu-ca sunt fórte multi, care nu au neci o urma de pamentu esternu, ci numai colibele, in care siedu. —

Si pentru acea mi ieu licentia a propune, cá la rescumpararea coloniloru si a incuiliniloru se nu se iè pamentulu de cincisura, ci prestatiunile, care le au facutu inainte de a. 1848. —

Clusiu. Extractu dintr'o corespondintia. Nu va fi fora de interesu a impartasi on. publicu romanu une date despre rezultatele operatiuniloru din institutul bolnaviloru de ochi de aici, a carui'a conducatoriu è dn. Dr. Emilu Nagel, cu atat'a mai vertosu, ca-ci ei cunoscu institutul din propri'a mi esperientia, si afora de aceea è deschisu catu tiene anulu scolastec:

In anulu scolasticu 1862/3 au fostu in institutu sub cura 66 de bolnavi de ochi, intre cari 23 de totulu orbiti; din acést'a 49 s'au vindecatu de plinu, 4 binisioru, 9 au asteptatu deplin'a loru curare si vindecare in spitalulu carolineu, si numai 4 au esitu nevindecati. —

De candu susta acestu institutu (Iuniu 1854), afora de o multieme cari s'au curatu afora de institutu s'au primitu in trinsulu peste totu 545 de bolnavi de ochi; dintre acestia 327 s'au vindecatu de plinu, 96 s'au ajutat binisioru, 50 remasera pe tempulu ferieloru spre asi asteptá reconvalescencia in spitalulu carolineu, 70 remasera nevindecati, si numai unulu muri de o bola interna.

Reedificarea spitalului provinciale de aici (Carolineu) cu tóta urgentia ce se simte e departe inca de a se realisá, de óre-ce lipsesce cu totulu fondulu ce se recere la o zidire asia de grandiosa, precum s'a fostu proiectatu. Cu atat'a mai inbucuratoriu è, ca localitatile spitalului se largescu prin despartieminte de nou conduse. Asia nu demultu prin staruintiele dlui Dr. Nagel s'a condusu o zidire propria numai pentru bolnavii de ochi, unde patientii, ce acurgu din tóte partile, sunt bine asediati si provediuti cu tóte cele de lipsa si se bucura si de o gradina umbrósa. — Unu numeru insemnatu de bolnavi de ochi s'au vindecatu si in anulu scolasticu de curundu trecutu, si multi orbi si-au recapatatu lumin'a ochiloru.

Preotii dar' si antistii comunali voru plini cea mai santa datorita si voru sevirsi cea mai frumósa fapta filantropica, déca pe cei, ce si-au pierdutu vederea de totu s'au patimescu altu cum de ochi, ii voru indreptá la astufeliu de institute bene facatorie; asia inse cá bolnavii mai naiute se se cercetesce prin vreunu medicu din apropiare, déca se potu curá si vindecá? cá se nu ostenésca si se se cheltuiesca in desiertu.

Afora de acést'a bolnavii se fia provediuti cu atestatu de avére s'au saracia, pentru-ca cei saraci se voru primi si se voru curá gratis, va se dica, respectivele comune n'au de a plati nimicu in spelele curarei si ale intertentiunei. —

Cu acesta ocaziune nu pociu a nu face atenti pe acei tineri romani, cari ar' voi a inbracicsiá studiulu medicinei si cari din lips'a miidulóceloru nu potu merge pre la universitati, cumca la institutul medico-chirurgicu de aici se primescu tineri, cari au absolvatu gimnasiulu s'au celu pucinu 3 clase gimnasiali.

Cei aplicaveri s'apleaca si de practicanti in spitalulu carolineu si dupa absolvirea studieloru medico-chirurgice — déca voru fi depusu esamenulu de maturitare — voru puté dobandi si gradulu de doctoru la vreo universitate. —

Cursulu teoreticu tiene 3 ani: In anulu alu 2-lea se propune institutul si scienti'a veterinaria (Geburtshilfe und veterinär Kunde). —

In alu 3-lea instructiune practice in bolele interne, esterne si de ochi.

Limb'a instructiunei e parte german'a, parte magiar'a, pentru mósie (Hebammen) in parte si cea romana.

Primirea se face la inceputulu cursului in lun'a lui Octobru in fiecare anu. —

Esamenele trecute au decursu pre la tóte institutele de invatiementu de aici, precum si pela scólele populari de pe sate in unele locuri cu succesu inbucuratoriu. La gimnasiulu superioru rom. cat. de aici au depusu esamenulu de maturitate intre altii si 12 tineri romani cu succesu bunu, dintre

cari dupa cum au du unii se voru aplicá la jura ér' altii la theologia scl. I. P.

UNGARIA. (Insciintiare despre stipendieele Mocionane). In decursulu anulu scolastec 1863/4 s'au impartesitu din fondulu stipendieloru illustrei familie de Mocioni — urmatorii teneri cu urmatorielle sume:

a) In Pest'a: DD. Gregoriu Ardeleanu cu 140 fl., Stefanu Perianu 200 fl., Ioane Joviti'a 120 fl., Trifu Gaiti'a 100 fl., Ioane Stipetianu 100 fl., Ioanitiu Stipetianu 100 fl., Pavelu Rotariu 100 fl., Georgiu Murariu 100 fl., Ladislau Paguba 60 fl., Lihaiu Sierbanu 50 fl., Romulu Miculescu 60 fl.

b) In Temisiór'a: Damianu Dragonescu 80, Ioane Budincceanulu 80, Marcu Barbu 60, Iosifu Farchescu 60, Ludovicu Dimitrescu 60 fl.

c) In Beiusiu: Georgiu Martinescu 80, Avramu Vaselia 80, Filipu Must'a 50, Nicolau Oacu 40 fl.

d) In Lugosiu: Damascinu Ckerg'a 60, Lazaru Gataiantiu 60, Victore Babesiu 200 fl.

e) In Aradu: Corneliu Ratiu 80, Fmanuilu Filimonu 60 fl.

f) In Urbea-mare: Ilia Traila 80 fl.

g) In Szegedinu: Mihaiu Buneiu 60 fl.

h) In Sabiiu: Svetoniu Vasiciu 150 fl.

i) In Blasiu: Ioane Mironescu 60 fl.

k) In Vien'a: Nibolau Popescu 100 fl.

Asia dara la olalta treidieci de teneri cu 2640 de fl. val. austriaca.

Preliminati au fostu din partea illustrei familie — 2700 fl. si asiá s'ar' paré, cumca ar' fi mai remasu ne'npartiti 60 de fl. Ma intr'adeveru nu numai ca nu a remasu neci unu prisosu, ci prin aceea, ca unui scolaru inceputoriu in Vien'a, carele numai mai tardiu va poté intrá in sirulu stipendistiloru regulati, i s'a datu unu ajutoru de 40 fl., ér' unor'a dintre stipendisti li s'au datu parte pentru tacsele scolari — diferite mai mice sume, — sum'a preliminata s'a intrecutu catu de bine.

Acésta se aduce la cunoscenti'a publica cu urmatorielle adause:

1) Ca toti mai susu numitii stipendiatii, pre catu voru mai fi avendu ei lipsa si pe venitoriu de aceste ajute stipendiarie, celu multu pana catra 20/8 Septembrie a. c. se se legitime inaintea consiliulu illustrei familie de Mocioni asupr'a portarei si progresulu loru in decursulu anulu scolastec trecut.

Spre scopulu acestu-a, totu insulu se-si tramitia suplic'a s'a, instruita cu documintele recerute — nu in originariu de cari p'cte avé intr'aceea lipsa, ci in copie vidimate prin unulu ori carele dintre cunoscutii nostri barbati nationali, catra Illustratea S'a dlu Andreiu de Mocioni, prin Temisiór'a in Foen.

2. Cumca pentru venitoriulu anu scolastec abia se va poté respeptá vre-unu suplicante nou, parte din acea cauza, pentru-ca nu se ascépta cá se devina desponivere vre-o suma mai insemnata din fondulu stipendiaru; parte pentru-ca inca din anulu trecut se afla cati-va pré demni suplicanti prenotati; parte in fine pentru-ca, candu asta tómná din respetulu calamitatei casionate prin secet'a cea infricosiata, s'a aflatu de lipsa a se imulti numerulu stipendistiloru cu reducerea sumelor singularieloru stipendie, acést'a s'a facutu cu propusulu de a mici érași succesivminte in anii viitori numerulu stipendistiloru si a readuce sumele ajutorieloru stipendiarie la catimea loru dintru inceputu fipsata.

Bud'a in 26/14 Augustu 1864.

„Conc.“ Din insaroinarea il. familie Mocioniane. B a b e s i u.

— Dupa soirile din Carlovitiu caus'a mitropoliei romane res. se apropia totu mai multu de resolvirea sea, ceea ce se vede nu numai din denumirea mitr. Maschirevic numai pentru serbi si din neocuparea eppiei din Temisiór'a, ci si de acolo, ca sinodulu a recunoscutu in principiu canonicitatea acestei mitropolii, si debaterile acum curgu numai asupr'a cestioniloru economice interelesiastice, resp. internationale. — Dintre romani, in catu scimu, afara de eppula transilvanu, aradanu si bucovinenu, se mai afla dd. A. de Mocioni, G. Pop'a, V. Babesiu si I. Ianculescu — Pe candu astufeliu luorurile au luat sborulu celu mai imbucuratori, pe atunci din Bucovin'a sufla prin diurnalele germane unu ventu fórte neplacutu de separatismu alu bucovineniloru de catra fratii loru din Transilvani'a, Ungari'a si Banatu. — Noi inse scimu, de unde vine acestu ventu, si speramu, ca va fi gonitu de altu ventu mai puternicu: de vointi'a clerulu si poporulu romanu alu Bucovinei!

„T. R.“

— Dr. Teodoru Mandicin cons. de locutiintia r. in Buda inca se duce la Carlovitiu la debaterile sinodali, fiendu cerutu dela gubernatoru de metropolitulu Masireviciu.

Vien'a. Conte Andreásy judecele curiei, cá siefelulu partitei impacatoria se 'si fi datu demisiunea, fora se i se primésca.

Brasiovu 14 Sept. Joi se produce in teatrulu nostru in favórea dn. Ioane Comino pies'a „Bogdanu Voda“ drama nationala cu cantece in 4 acte si dóne tablouri, culésa si arangeata de dn. actoru Ioan Lacea. Placerea, ce si o castigá D. Comino la publicu cu gibaci'a si atitudinea s'a de actoru, ne face a crede, ca sal'a teatrala o va dovedi in fapta. In 2 representatiuni date in folosulu scóleloru publiculu fú catu se pote de indésuitu, una dovada, ca e maturu — si simte lipsele publice. Inca o representatiune se va mai da la vr'o Sambata in favórea dn. Evolski, care asemenea merita complacenta si favórea publiculu. — Dupa-ce voruua capetu representatiunile, vomu face recensiune dela inceputu si ne vomu da opiniunea francu despre totu ce aflamu de recenseatu in folosulu dramaturgiei romane.

— Eri sosira dela Osiorheiu aici Ecs. S. c. Mico, c. Teleki Domokos, Kálnoki, Nemes Abraham, br. Szentkereszti cu alte capacitati aristocratice spre a visita multe de tóte. Mane mergu la Sinaia in Romani'a.

Intre Pest'a si Vien'a érași se incérca negociari, cá pe bazea restituirei statulu quo dintre 1847—1848 se se impace si ardelenii se mérga si la diet'a. Se luamu aminte. —

Cronica esterna.

Afara de incordarea danesiloru din Schleswig, cá la 200 mii, cari pretindu pe tóte caile a nu se aneasa la Holstain, ci a li se respecta dreptulu de nationalitate, aflandu sprijinu si in Franci'a si in Angli'a, si afara de calatorielle imperatesci Eugeni'a la Nasavi'a in Schwalbacu si a reg. Prusiei in Frankfurtu, alu pr. de coróna Humbertu in Angli'a, mai avemu a inregistra, ca ideea uniunei scandinavice pe di ce merge se totu desvolta, aflandu sprijinu atatu in Franci'a catu si in Angli'a spre a pune opreliste lungirei ruseci cu poterea mariña in marea de nordu.

SERBIA. Belgradu. In 28 Aug. Principu deschise in persóna. Scupcina seu diet'a serbésca anuciandu proiectarea de mai multe legi salutare pentru natiune, anumitu pentru regularea comunelor si a institutiunei. Ce privesce la relatiunile esterne princepele se lauda, ca ele sunt amicabile si port'a inca se invoi la unele concessiuni. Scupcina e cu totulu aderitória suveranulu seu pe carelu primi cu zivio ne'ncetate. Ea facu si adresa la cuventulu de tron, o parafraza a acestuasi in care se apromite a aduce orce sacrificie pentru binele natiunei, aratandusi dorinti'a, cá gubernulu se cerce tóte, cá turcii se parasésca tiér'a si trupele turce se ésa din cetatile serbesci, convingundu pe Principe despre increderea si aderinti'a natiunei serbesci, care e credintiósá Principelui. Adresa o predede o deputatiune, care fú primita fórte parintesce. Din reporturile ministriloru se vede, ca intre Austria, Romani'a si Serbi'a se afla in fientia unu tractatu telegraficu, fiendu regulate relatiunile pe deplinu. Poterea armata a Serbiei se vede din reportulu min. de resbelu, ca a crescutu atatu in armaria catu si in personalu, si institutiunea nu se neglese, ca-ce si despre pensiunea invetiatoriloru se ingrijesce.

ROMANIA. Bucuresci 28 Augustu. O pregatire mare se facu pentru serbarea onomasei Domnitoriulu. Una programa detaiatória se pune in lucrare. Unu decretu alu principelui din 4 Augustu imputeresce pe guberniu a redica pe ruinele palatulu vechiloru principi romani in Tergovistea una varsatória de tunuri, fonderia se numesce in Romani'a.

La universitatea din Bucuresci si Iasi sunt esorise concourse pe 1 Oct. pentru darea de cate 25 stipendie de 50 galbini pentru juni, cari vréu a studia scientiele si literatur'a. Competiterii au se'si arete atestatulu de botesa, de absolvirea gimnasiulu, de paupertate si o scrisóre obligatória, ca vreau a sierbi statulu, cá invatiatori 10 ani.

Directorulu generalu de archive provóca in publicu pe toti romanii, cá se 'i tramita documintele de valóre pentru istori'a tierii séu in originalu séu in copia spre a se poté implini lacunele istoriei si ale literaturii romane.

Pentru restaurarea comunicatiunei intre Campolungu si Ardealu au datu guvernulu si 2 sute 50 mii lei locuitoriloru din Campolungu, cari cerura licentia a face acésta cu spesele propii. —

Circularia

dleu ministru de interne catre prefectii de judetie cu explicatiuni cum au se urmèze spre aplicatiunea legii rurale.

Ve comunicu aici esemplare proclamatiuni ale Inaltimii Sale Domnului Romaniei, catre satenii clacasi si noua lege rurale. Dvóstra veti da acestoru acte importanti cea mai intinsa publicitate. Le veti comunica cu cea mai mare grabire autoritatilor comunali rurale, care acestea voru avè a le citi in audiulu toturor sateniloru in cea antaiu serbatoriã si anume la esirea din beserica, potrivit obiceiului de mai nainte.

Nu ve recomendu dleu prefectu, de a face Te-Deum oficiale in besericele din judetiulu dvóstre pentru acèsta di frumósa care emancipèsa unu intregu poporu; ca-ci sum siguru ca la cea antaiu cetire a acèstei legiuri, cantari de multiamire catre celu Pré Inaltu se voru redicá din insusi anim'a fia-carui clacasiu, si toti satenii voru bine-cuventa numele aceluia carele astadi resplatesce dilele de 5 si 24 Ianuariu 1859 emancipandu munc'a si proprietatea.

De indata si chiar' din antaia di dupe priimirea acèsteia, dvóstra ve veti ocup'a a cercetá cati ingineri topografi si hotarnicii se aflá in districtulu dvóstra, veti intra in intielegere cu densii, si-mi comunica conditiunile cu cari ei voru priimi de a indeplini mesuratórea si hotarnicia vetrelor sateloru, si locurilor de hrana care prin nou'a legiuire devinu proprietate a clacasilor (pontasi).

Este neaperatu cá acèsta lucrare se incèpa si se se sfirsiesca cu o di mai n'ainte, este neaperatu, cá inca din tómn'a acèst'a, si stapenii de mosie si satenii se cunósca ce este a unor'a si ce este a altor'a. Cu cea antaiu espeditiune emi veti comunica déra, sciintia ceruta.

Precum veti vedé din finalulu decretului, clac'a (boeresculu) monopolurile, dijm'a, carele de lemne, podvedele, dilele de meremetu, se desfiintiesca de la sf. George viitoriu.

Din acea di, in tóta intinderea Romaniei, tieranii sunt stapeni liberi pe bratele si pe ogórele lor.

Acèst'a odata facutu, este trebuintia a ne ingriji si de mesurile ce sunt de adoptatu spre a face cá agricultur'a, mare'a nóstra avutia nationale se nu cada. Aceste mesuri sunt intru de a face ca pretutidine se nu parasésce araturele de tómn'a. Dincóce de Milcovu legea din 1851, prevede dile de tómn'a; dvóstra veti preveghia cá satenii se si indeplinesca acèsta de pe urma indatorire. Dincolo de Milcovu, éresi dupe legile in fiintia, araturele de tómn'a se facu in compt'a anulului viitoriu. Prin urmare si acolo araturele se voru face in marginea vechiei legiuri, ori unde proprietarii si arendasii o voru cere-o. Satenii voru fi despagubiti de acèsta dupe urma munca, cu plata dupe pretiurile curinte ale fia-carti localitati. Vetii face pe locuitori se intielega motivele de inalta necesitate cari ceru cá araturele de tómn'a se nu fia intrerupte si ca pana la 23 Aprile viitoriu candu intra nou'a legiuire in putere se se pazésce legea vechea. Aspectu dela inteligintia, patriotismulu si energi'a dvóstre, cá macaru lucrulu campului se nu se intrerumpe, cá pretutidine se domnesca ordinea si legalitatea. Vetii areta buniloru nostri sateni ca indeplinindu aceste conditiuni, ei voru dovedi inca odata ca sunt ómeni de pace si de anima, voru dovedi mai alesu ca sciú a fi recunoscetori catre ilustrulu lor liberatóre.

Priimiti, dleu prefectu, asigurarea deosebitei mele consideratiuni. Ministru de intru M. Cogalnicénu.

14 Augustu 1864.

→ Gratia Domnului! ca prin legea rurala si anumitu prin art. X s'a stersu de pe fruntea Romaniei inferatur'a cea si pentru noi aici rusinatória: ca boierimea din Romania, ea singura in Europ'a mai suferè, cá sangele séu propriu se mai fia condamnatu a sta sub conditiune de servitute! Numai acum se póte dar' dice, ca romanii inca au unu stat, in care potu sufla si resufla aerulu libertatii celei bine intielese si alu demnitatii umane. — In legea acèsta s'au luat destule privintie si pentru proprietarii boieri, caroru nu li s'a inscrisu in contu neci o liberalitate neci o marinitate cu vreo daruire fora despagubire, din contra ei au castigatu multu, mai vertosu cei, cari neavendu pe mosiele sale cele intinse olacasi si insuratiei multi ar' remané cu mosiele cele fara capetu emancipate de su oblegamintea de a da pana la

dóne din 3 parti ale mosiei pentru insuratiei; dar' si pentru toti boierii s'a prevediutu in punctulu acesta. — Numai viitorulu romanilor ar' mai dori unu adausu la acèsta lege, care, ténendu in mana cumpan'a dreptei prevedintie facia cu natiunea si viitorulu ei, se decida rescumperarea cu asemeni conditiuni si a intregului pamentu restantu dela toti proprietarii, pana unde se implinesce mesur'a de 2 din 3 parti, care nu se va fi datu totu pentru insuratiei, si acèsta restantia se o rescumperè statulu in favórea dotarii culturai si a luminarii natiunei, in favórea instituteloru bune de crescere si industria si a unei academii sciintifice bine dotate cu mosii de acèstea rescumperate; ca-ce Romania ar' fi atunci mai castigata, de catu cu castigurile f. particulari rupte din pretensiunile viitorului ei. — Barbatii mari tóte le potu face. —

— „Bucimulu“ in Nr. 274 descoperi mai eri nesce hotii ale renumiteloru calugari greci: Evloghie si Policarpu, cari au fostu egumeni la monastirea Mihaiu Voda si cá unii ce au fostu dati in judecata criminala pentru hotiile lorú pré notorie, au fostu dati si préste granitia si opriti a mai veni in tíera; elu afirma, ca acèsti calugari au intratu acum éra si in tíera si traiescu inca lume alba pe mosiile, care le furasera, didindu case pe numele lorú; descopere, ca ei inca totu intriga in steng'a si drépt'a incredintiandu pe ómeni, ca nu préste multu timpu vine vestit'a comisiune européna se'napólesca monastirile si pamenturile dise inchinate earasi vredniciloru calugari? si alte d'andeste. —

Ce se mai dicemu noi despre hotaririle din vecin'a tíera? Nu va fi dór' adeveru ceea ce dice lumea dujmána, ca acolo hotii se osindescu pe de o parte si se elibera pe de alta?! Tristu lucru pentru ori-ce stat, unde astadi se da mandatu pentru-cá mane se se retraga dinaintea bacsiilor!! Estia in fine cu totii ve voru escuge tóta poterea vitala. — Mana tare si dreptate neecorabila! Viia imperati'a ta! —

Telegramu. Bucuresci 12 Sept. 2 óre n. sositu in 13 la 6 óre 30 min. dupa amédiu.

„Festivitatea (onomastica) a principelui fú splendida. Eri circulá alarm'a de unu atentatu; nu erá inse nemicu alt'a, de catu petarde (unu feliu de masine de feru implute cu pulbere de pusca, ce se arunca la parete spre a se sparge) aruncate de copii pe pasagia principiului, care numai singuru fara comitiva se preamblá printre multimea poporului pe podu Mogosióei.“

Nr. 1423—1864.

CONCURSU.

Spre ocuparea statiunei notariale in comuna Toplitia rom.; — cu care este inpreunata si collectoria de dare imperatésca, precum si rectificarea starii de posesiune, resp. regularea tinerii in evidentiã a provisorului de contributiunea pamentului, — se deschide prin acèsta concursu. —

Cu acestu postu e inpreunatu unu salariu anualu de 440 fl. v. a. si cuartieru liberu; — apoi pentru tineria evidentiiei, de fia-care partiã, ceva debui inchimbata, cate 10 cr. v. a. —

Competitorii la acèsta statiune voru avè de asi tramite chartiele sale in asta privire la oficiolatalu subscrisu in restempu de 4 septemani, dovedindu cu documinte destoinice:

- 1) O purtare politica si morala nepatata.
- 2) Cunóscerea celor 3 limbe ale patriei, si mal cu sama a celei romane.
- 3) Servitiulu de pana acuma, si scientia manipulatiei in afacerile oficióse.
- 4) Studiurile scolastice absolvite. —

Dela oficiolatalu cercuale. De da in 4 Septembre 1864.

1—3

Iosifu Fincu, jude cercuale.

Cursurile la bursa in 14. Septemb. 1864 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 51 cr. v.
Augsburg	—	—	115 „ — „
London	—	—	115 „ 50 „
Imprumutulu nationalu	—	—	79 „ 30 „
Obligatiile metalice vechi de 5 ‰	—	—	70 „ 95 „
Actiile bancului	—	—	777 „ — „
„ creditului	—	—	186 „ 10 „

Obligatii desarcinarii pamentului in 11. Septemb. 1864:
Bani 71.75 — Marfa 72.50